

JAARGANG 12, NUMMER 4

NIEUWSBRIEF HEI, HEG & HOOGEIND

WINTER 2018

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD 1

AGENDA 1

**LEDEN AAN HET
WOORD: IN
GESPREK MET
JOHAN VAN
MEIJL** 2

**KLIMAAT
ADAPTATIE: NIET
KERENDE BODEM** 3

**NOG STEEDS
DREUG** 3

**HET TOEVOEGEN
VAN MAAISEL,
AFKOMSTIG VAN
DE NATUURLIJKE
GRASLANDEN
VAN
STAATSBOSBEHE
ER AAN DE
BODEM** 4

**NATUUR-
WERKDAG 2018** 5

**MET DE
GEMEENTE OP
PAD: STIKA,
ERVENPLUS EN
AGRARISCH
NATUUR EN
LANDSCHAPSBEH
EER IN HEEZE-
LEENDE** 6

**NIEUWE
NIEUWSBRIEF
VAN WATER-
SCHAP DE
DOMMEL:
BOEREN MET
WATER** 6

**STAART
BLAUWTJES OP
DE GROOTE
HEIDE** 7

**VERSLAG
NAJAARS-
VERGADERING** 8

**PILOT BODEM,
WATER EN
BIODIVERSITEIT** 8

**MAAISEL
BENUTTEN ALS
BODEM
VERBETERAAR** 9

COLOFON 9

VOORWOORD REDACTIE

Beste lezers,

Voor u ligt alweer de laatste editie van onze nieuwsbrief voor het jaar 2018. Met het uitkomen van deze nieuwsbrief is ook officieel de winter begonnen. Niet dat onze nieuwsbrief daar een bepalende rol in heeft maar dat valt nu eenmaal samen. De winter is voor velen een tijd van rust waarbij eindelijk de tijd gevonden wordt om wat achterstallig onderhoud te plegen of om de administratie eens bij te werken. Wat de winter voor ons in petto heeft moet nog blijken, maar ook als we ingesneeuwd raken hoeven we ons niet te vervelen. Dan biedt deze nieuwsbrief namelijk uitkomst. Zo is er in deze editie een mooie bijdrage van ons lid Leo van Velthoven. Leo vertelt over het toevoegen van maaisel, afkomstig van de natuurlijke graslanden van SBB, aan zijn landbouwbodem. In het artikel is te lezen hoe dit voordelig uitpakt voor zowel beide partijen als voor het klimaat en de biodiversiteit, hoogst interessant. Ook hebben we in de rubriek "leden aan het woord" weer een prachtig interview kunnen houden, dit keer met Johan van Meijl. Johan is sinds april een van onze nieuwe bestuursleden en geeft in het interview een inkijkje in zijn

bedrijf aan de Burgemeester Vogelslaan. Mocht u daarnaast nog tijd over hebben dan kunt u natuurlijk ook nog even de verslagen van de Natuurwerkdag en de jaarvergadering doornemen. Of lees u alvast in over de subsidiemogelijkheden van ANLb, StiKa of Erven plus zodat u in het voorjaar direct aan de slag kunt.

Wij wensen u veel leesplezier en bovendien een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig 2019. We hopen u terug te zien op een van de activiteiten in het nieuwe jaar!

Namens de redactie,

Peter, Thijs, Roel en Koen

AGENDA:

Januari: Lezing met als onderwerp "Wat blijft er over aan marge voor de boer". Datum volgt.

Februari: Een avond met als onderwerp "Klimaat in wereldwijd perspectief". De boer en burger aan het woord met een deskundige spreker. Datum volgt.

Leden aan het woord: In gesprek met Johan van Meijl

Johan van Meijl is sinds april het nieuwe gezicht aan de HHH bestuurstafel. Wie is deze boer van de Burgemeester Vogelslaan? We gingen bij hem langs voor een gesprek.

‘Ik ben niet zo’n prater’ is zijn eerste reactie als we hem vragen of we eens langs mogen komen voor een interview voor de nieuwsbrief, ‘Ik heb niet zo veel te vertellen.’ Eenmaal aan tafel in de serre van de boerderij is daar echter weinig van te merken, zeker als even later ook zijn Twentse vriendin Bernadette aanschuift.

Contact met dieren

Johan is geboren en getogen in de boerderij aan de Burgemeester Vogelslaan in Leende. Al van jongs af aan wist hij dat hij boer wilde worden. Hij ronde de LAS en MAS af en nam later het gemengde bedrijf van zijn ouders over. Dit voorjaar stopte hij met het fokken van varkens, de laatste

zeugen verlieten in mei het bedrijf. Nu heeft hij alleen nog melkvee. ‘Met koeien heb je meer contact dan met varkens’ zegt hij. En contact met de dieren vindt hij belangrijk. Zo heeft hij naast de koeien ook nog tien honden, negen Shelties en een Berner Sennen, waarmee hij (met enkele) af en toe een nestje fokt. ‘Honden fokken is dankbaar werk’ zeggen zowel Johan als Bernadette, ‘mensen die een hondje kopen zijn dankbaar, dat is fijn’. Een groot verschil met de varkenshouderij, daar krijg je nooit een compliment, hoe goed je het ook doet. Je hoort alleen wat als het niet goed is. ‘Met mensen die een pup gekocht hebben hou je vaak ook nog een tijdje

contact.’ Dat Johan en Bernadette echte dierenvrienden zijn blijkt wel uit het feit dat ze een van hun honden een maand op hebben laten nemen in een ziekenhuis in Luik nadat ze een infectie had opgelopen na een keizersnede.

Melkveestall

De huidige melkveestall met melkrobot en een potstal werd gebouwd in 2010-2012. Door de zonnepanelen op het dak is de stal vrijwel volledig zelfvoorzienend. ‘De potstal gebruik ik vooral voor de droge koeien, dan hebben ze meer beweging, maar ook voor de koeien die net gekalfd hebben.’ Omdat hij de stal niet heeft dichtgemaakt kunnen vogels er vrij in en uit vliegen. Al jaren zitten er zwaluwen in de stal, dit jaar was er een nieuw record met 20 nesten. ‘Een zwaluw is een nuttig beestje’ zegt hij, ‘Jammer genoeg bouwen de zwaluwen hun nesten tegen de stalen rand waar het doek op zit dat ‘s winters bescherming biedt tegen de winterkou. Daardoor worden de nesten vernield als het doek in het najaar naar beneden gedraaid wordt.’ Het respect voor zwaluwen heeft hij in zijn opvoeding meegekregen, ‘Als ik vroeger als jongen een zwaluwnest uithaalde, kreeg ik het te horen van ons vader, een zwaluwnest was heilig!’.

Natuurbeheer

Johan werd lid van HHH toen hij met natuurbeheer begon. In totaal heeft hij een kleine hectare aan akkerranden. Daarop zaait hij een mengsel van veldbeemd en rolklaver. Op de randen mag geen bemesting en chemische onkruidbestrijding plaatsvinden, maaien mag pas vanaf 15 juni. Naast de akkerranden heeft hij een perceel van 4,5 ha agrarisch natuurbeheer waarop 3 jaar graan en 1 jaar grasklaver geteeld wordt. Hierop is wel drijfmest toegestaan, maar geen kunstmest en ook geen chemische onkruidbestrijding. Het gras-klaver mengsel wordt gebruikt voor het vee. Het graan is voor de verkoop en het stro wordt gebruikt in de potstal.

B&B en pluktuin

Johan neemt ook deel aan het project ErvenPlus. Inmiddels is er voor zijn erf een plan gemaakt waarin zo’n 75 meter gemengde heg is opgenomen. De heg komt o.a. rond de voormalige zeugenstal. Voor deze stal zijn er inmiddels nieuwe plannen; een deel gaat verhuurd worden als opslag en een deel wordt omgebouwd tot een B&B die Bernadette te zijner tijd gaat runnen. Naast de B&B is er ook het plan om een pluktuin aan te leggen waar mensen tegen een bepaalde vergoeding hun eigen boeket bij elkaar kunnen plukken. Dit idee heeft Bernadette uit haar geboortestreek Twente, waar dit al langer gedaan wordt. ‘Maar’ zegt ze, ‘zo’n pluktuin gaat ten koste van grassprietjes, en Johan is nogal gehecht aan zijn grassprietjes. Dat was ook zo toen ik begon met pompoenen’. Inmiddels teelt ze al jarenlang pompoenen dus de pluktuin zal er ook wel komen. Ze verkoopt haar pompoenen aan huis maar ook in Twente. Ze is trots op haar grote variatie aan pompoenen. De winter wordt gebruikt om allerlei mooie varianten uit te zoeken.

Aan het eind van de avond lopen we nog even langs de koeienstal en gaan tevreden terug naar huis.

Geen prater? niet veel te vertellen? De avond is omgevlogen.

(Interview en foto's door Erik van Asten en Ton van Dijk)

Klimaatadaptatie: Niet kerende bodembewerking

Het langer vasthouden van regenwater op een perceel zorgt voor de toename van infiltratie en daarmee een kleinere oppervlaktewaterafvoer. Als gevolg hiervan zal er minder erosie van nutriënten optreden. Erosiebestrijding kan in de praktijk toegepast worden door het (langer) bedekt houden van het perceel met gewassen (of gewasresten) waardoor regeninvloed op de bodemstructuur kleiner wordt. Er treedt minder verslemping op door het kleinere effect van inslaande regendruppels. Andere voorbeelden zijn: ploegen met de hoogtelijnen (ja zelfs hier hebben we best wel wat hoogteverschil) mee en toepassen van niet-kerende grondbewerking. Het toepassen van een goede bodembedekker kan een besparing van de N-gift opleveren. Een niet kerende grondbewerking is ca. €50,-/ha duurder dan gewoon ploegen. De kosten voor een groenbemester zijn ongeveer €175,- per ha. Daar komen dan nog kosten bij voor het zaaiklaar maken van de grond en het inzaaien van €150,- per ha. De totale kosten zijn ongeveer €325,- per ha.

De baten van de verschillende maatregelen zijn sterk afhankelijk van de grondsoort. Ook het al aanwezige organische stofgehalte is van belang. Bij een gering organisch stofgehalte is de bate van een dekkende groenbemester in het winterhalfjaar veel groter dan wanneer de bouwvoor al voldoende organische stof bevat.

Meer informatie op www.agrarischwaterbeheer.nl

Nog steeds dreug

In ons vorige nummer hadden we het kopje 'Hij is weer voorbij die droge zomer'. Dat was natuurlijk wel waar, maar vooral omdat de zomer voorbij was. De droogte ging door en nog steeds. We hebben ook een zeer droge herfst achter ons. Ondanks dat we nu sinds december eindelijk wat regen van betekenis hebben gehad, is het nog steeds uitzonderlijk droog. De Strijper Aa loopt weer zoetjes aan, het Sterkselsch Kanaal stond begin december nog steeds helemaal droog! Al de regen die gevallen is, is door de bodem als een spons opgenomen in de toplaag. Toen ik half december mijn kerstboom wilde uitspaaieren zag ik dat één schep diep de grond nog gortdroog was. De grondwaterstanden zijn met de neerslag afgelopen tijd nauwelijks gestegen. De waterschappen proberen deze winter de grondwaterstanden aan te vullen door zoveel mogelijk water vast te houden en te laten infiltreren in de bodem. Het herstellen van de grondwaterstand gaat in het beekdal sneller dan op de hoge zandgronden. Zeker op de hoge zandgronden zijn we er afhankelijk van, of moeder natuur ons komende winter genoeg neerslag gunt om het grondwater aan te vullen.

HET TOEVOEGEN VAN MAAISEL, AFKOMSTIG VAN DE NATUURLIJKE GRASLANDEN VAN STAATSBOSBEHEER AAN DE BODEM.

Een jaar of vijf geleden, (onze nieuwe melkveestal was toen net in gebruik) het aantal melkkoeien werd op het niveau gebracht zodat alle plaatsen bezet waren, wat dan een zo optimaal mogelijk rendement oplevert. We zagen aankomen dat onze eigen ruwvoervoorraad niet meer voldoende was om alle dieren van voer te voorzien. Om die reden klopten we toen bij Staatsbosbeheer aan, want we hadden her en der wel perceeltjes gezien waar nog een mooie snede gras op stond, wat goed genoeg zou zijn voor het jongvee en eventueel voor droogstaande koeien. Dat was in eerste instantie allemaal best moeilijk, want het gras moest blijven staan tot na 1 september. Om dan nog een goede snede hooi in de pak te krijgen, valt dan niet meer mee. Maar we moesten maar eens contact opnemen met de toenmalige aannemer, die de perceeltjes maaide. Hij bracht ons op het idee om het maaisel op het land te brengen als aanvulling van de organische stof in de bodem. Dat gebeurde volgens hem wel vaker, met goede resultaten. Ik zag dat wel zitten, want het was me al opgevallen dat onze percelen met continu mais erop steeds schraler werden. We hebben dat toen opgepakt en zijn er eerst nog op vrij kleine schaal mee begonnen. Een jaar later, met de komst van de betalingsrechten, hebben we dit samen met Staatsbosbeheer verder uitgebouwd. Dat heeft geresulteerd in een pachtcontract voor ong. 45 ha Natuurlijk grasland, die in aanmerking kwamen voor betalingsrechten. Afspraak was dat de helft van de betalingsrechten aan pacht werd betaald aan verpachter, waarbij we de andere helft dan als vergoeding konden gebruiken voor het ophalen en verwerken van het maaisel in de bodem. In eerste instantie werd er door mijn collega's raar opgekeken tegen onze activiteiten. Ik heb dan ook menig maal de vraag gekregen: Wat ga je toch doen met dat afval? Afval, zei ik dan? Dat is hoogwaardige grondstof... Ondertussen hebben we het verhaal steeds meer aan onze kant gekregen, en ziet men de waarde van het verhogen van het organischestofgehalte steeds meer in. Dat bleek ook uit een onlangs gegeven presentatie van Nick van Eekeren aan de deelnemers van de Bodemwerkgroep van Hei, Heg en Hoogeind.

Organischestofgehalte? Ik leg het meestal uit als: Het is als het ware de "plak" tussen de bodemmineralen. Ga je deze hoeveel "plak" verhogen, wordt de bodem ruller (minder schraal) door een toename van het aantal bodemorganismen. Wat resulteert in betere waterregulatie (sponswerking), betere structuur, waardoor de wortels beter de grond in kunnen, onze meststoffen beter aan het bodemmineraal blijven zitten, waardoor minder uitspoeling optreedt, en daardoor beter tot zijn recht komt voor het gewas wat erop staat. Kortom goed voor biodiversiteit en klimaat.

Er zijn meerdere manieren om het organischestofgehalte te verhogen. De manier die wij toepassen is: Het maaisel in de herfst verzamelen op ons perceel, nadat het al een paar weken op kleinere depots op de graslandjes gelegen heeft. Dan heeft er al een beetje voorvertering plaatsgevonden. Vervolgens zetten we de grote hoop gedurende de winter

een paar keer om, zodat er weer opnieuw zuurstof in de hoop komt en het proces van vertering weer opgang gebracht wordt. Een hoeveelheid neerslag tijdens het omzetten werkt dan ook nog wel bevorderlijk. Deze hoop rijden we in het voorjaar (medio maart) uit m.b.v. een Tebbe strooier. Deze slaat de maaiseldelen mooi kort, zodat deze beter verteren in de bodem. Vertering van organische stof vraagt ook een hoeveelheid kalk van de bodem, waardoor je deze ook op peil dient te houden. Daarna werken we het materiaal in met een smaragd (soort ondiepe ploeg), waardoor de bodemorganismen al hun werk kunnen doen.

Half april beginnen we met het injecteren van onze rundveedrijfmest, waarna er geploegd en gezaaid kan worden als de bodemtemperatuur op peil is, zodat het gewas er relatief snel op staat en een goede start maakt.

Nadelen van deze manier van werken zijn er ook, namelijk: wat doen de achtergebleven onkruidzaden, die niet verteerd zijn? Moet je hiervoor een extra bespuiting doen of een hogere dosering aan middelen inzetten? Vertering van organische stof kost stikstof, hoeveel? Moet je deze extra compenseren? Je hebt extra kosten van machines, hoe ga je die terug verdienen? En, voor wat betreft de regelgeving, zijn er ook wel enkele dingen waar je tegenaan loopt. Niet zomaar zonder risico dus!

We zijn hier vijf jaar geleden mee begonnen en hebben ondertussen al een beetje pionierswerk gedaan. Voor ons kan ik wel zeggen dat de voordelen ruimschoots opwegen tegen de nadelen, mits de regelgeving vanuit RVO mee blijft werken. Daardoor levert deze manier van samenwerken zowel voor Staatsbosbeheer als voor ons bedrijf beide, succes op!

Weetjes:

- 1% >org.stof gehalte v/d grond, kan er 6mm water meer vastgehouden worden.
- 1%>org.stof " " ,levert 1000 kg DS extra grasopbrengst op.
- 1%>org.stofstijging komt overeen met de aanvoer van 400m3 rundveedrijfmest
- Hoger org.stofgehalte in de grond levert een vermindering op van de aaltjes (ziekte)druk.
- Om org.stofgehalte bij de teelt van mais niet te laten dalen dien je jaarlijks 1,7 ton/ha effectieve org.stof aan te voeren
- Om het org.stof gehalte 0,1% te verhogen moet je jaarlijks 3,5 ton/ha effectieve org.stof aanvoeren.
- De meeste zandgronden hier in de omgeving hebben een org.stofgehalte tussen de 2 en 4% met een max van 6%

Door Leo van Velthoven - Melkvee bedrijf Ut-Worteleindje

NATUURWERKDAG 2018

Op zaterdag 3 november was het weer zover: de jaarlijkse Natuurwerkdag. Ook dit jaar was onze vereniging betrokken bij de organisatie. Samen met Staatsbosbeheer waren onze leden daarom al op tijd aanwezig op de locatie aan de Witsemsedijk tussen Strijp en Soerendonk. Na het eerste bakje koffie werden de spandoeken opgehangen, de tent klaargezet en het gereedschap uitgesteld.

Toen de eerste vrijwilligers zich meldden lag er nog een laagje vorst over de heide; het had die nacht nog aan de grond gevoren. De kou hoefde echter geen spelbreker te zijn. Na de introductie en de uitleg van het plan de

te hebben gewerkt was het tijd voor de lunch. Er was weer lekkere soep van Krijn

en de heren van Staatsbosbeheer hadden een vuurtje gemaakt waar de jeugd hun broodjes konden bakken. Na een broodje en een soepje gingen de fanatiekelingen nog een uurtje door. Hier en daar was er vooral nog werk om bomen kort te zagen en netjes op een hoop te gooien zodat de heidestruiken vrij bleven. Zo werd de heide uiteindelijk netjes achtergelaten, zodat ze volgend jaar weer alle ruimte heeft om verder uit te schieten. Dat er dit jaar geen gereedschap kwijt was geraakt was ook nog een mooie meevaller.

Rond 3 uur 's middags waren alle vrijwilligers moegestreden en kon alles weer

campagne kon iedereen zich namelijk al snel opwarmen aan de noeste arbeid. Bovendien was het open weer en zagen we volop zon. Na het omzagen van de eerste boompjes gingen de eerste mutsen dan ook al af en de jassen uit.

Met een 60-tal deelnemers was de opkomst heel behoorlijk, ingepakt worden. De hoewel er natuurlijk nooit een teveel aan handjes zijn. Velen zijn elk jaar van de partij en een enkeling komt zelfs helemaal uit Rotterdam gereden voor een dagje helpen in onze mooie natuur.

Na enkele uren onszelf in het zweet

heide lag er weer een stukje beter bij.

Meer foto's van de natuurwerkdag zijn te vinden via onderstaande link:

<https://photos.app.goo.gl/sghacURRk4xGqAuz7>

MET DE GEMEENTE OP PAD: STIKA, ERVENPLUS EN AGRARISCH NATUUR EN LANDSCHAPSBEHEER IN HEEZE-LEENDE

Heeze-Leende is een van de gemeenten waar goed gebruik gemaakt wordt van bestaande regelingen om een mooier en biodiverser landschap te maken. Dat wilden we samen met de veldcoördinator van StiKa (Martien Vinken) graag aan onze gemeentebestuurders laten zien.

Op zaterdag 6 oktober was het zover: een bijeenkomst voor gemeenteraadsleden met hun achterban en ambtenaren. Na een korte inleiding over de regelingen werd in het veld gekeken naar de resultaten, die we de afgelopen jaren hebben behaald. Zo werd er een bezoek gebracht aan de percelen van de familie Van Happen, Van den Broek en Giebels. Op deze percelen zijn maatregelen genomen zoals akkerranden, vogelakkers, singels en nestkasten.

De gemeente Heeze-Leende is voornemens om ook in de komende vier jaar in te zetten op StiKa en ErvenPlus. De voorstellen zijn ondertussen ingediend. Het wachten is nog even op de goedkeuring en de openstelling van de regeling door de Provincie Noord-Brabant. **Mocht u voor het komende jaar interesse hebben in landschapselementen of een biodiverser erf, dan kunt u dat weer kenbaar maken.**

Bezoek aan de randen en het erf van de familie Van Happen.

NIEUWE NIEUWSBRIEF VAN WATERSCHAP DE DOMMEL: BOEREN MET WATER

Nieuwe nieuwsbrief van Waterschap de Dommel: Boeren met Water. Er wordt gewerkt aan een betere informatievoorziening vanuit Waterschap de Dommel naar de agrariërs. Een nieuwsbrief met de toepasselijke naam 'Boeren met Water' verschijnt 4 keer per jaar. De nieuwsbrief is te vinden op:

<https://www.dommel.nl/algemeen-glm/agrariers/agrariers.html>.

STAARTBLAUWTJES OP DE GROOTE HEIDE

Peter van de Kruis, lid van onze vereniging, beheert graslanden van Brabant Water op de Groote Heide te Heeze. Het gebied is gelegen tussen de A67, de A2 en het oude spoorwegtraject tussen Geldrop en Valkenswaard. Joost Tuithof van Brabant Water vond op de percelen, een voor Nederland, zeldzame vlinder. We vroegen hem er iets over te schrijven. Met dank aan Joost Tuithof, coördinator terreinbeheer bij Brabant Water N.V. Tekst en foto: Joost Tuithof

In augustus van dit jaar zijn er enkele mannetjes en vrouwtjes van het staartblauwtje ontdekt op één van onze landbouwpercelen. In de daaropvolgende dagen heb ik er nog verschillende zien vliegen. De vlinders zijn parend gezien en, als logisch gevolg, is ook ei-afzet waargenomen. Deze soort is een schitterende nieuwe aanwinst voor ons gebied.

De vestiging is mede te danken aan de inspanningen van onze pachter van de percelen, Peter van de Kruis. De betreffende percelen worden maar één of twee keer per jaar gemaaid en hebben een diverse kruidenrijke

Staartblauwtje

In 2015 is tijdens een inventarisatie één staartblauwtje gezien op de Groote Heide, waterwingebied van Brabant Water. Toen dachten we dat het om een zwerver ging. Na deze zomer weten we dat het waarschijnlijk meerdere vlinders zijn geweest. De vlinders vliegen er dit jaar weer en er is voortplanting ontdekt!

Het staartblauwtje is een klimaatvolger en is bezig aan een opmars vanuit het zuiden. Eerst alleen in Limburg, daarna op enkele plaatsen in Noord-Brabant en inmiddels sporadisch door het hele land. De toename komt deels door de opwarming van het klimaat maar ook door meer natuurontwikkeling en extensief beheerde graslanden.

samenstelling. Voor het staartblauwtje zijn vooral klaversoorten belangrijk. In deze percelen staat rode klaver en moerasrolklaver, beiden waardplanten van het staartblauwtje. Daarbij bloeien er ook andere kruiden, waar de vlinders nectar van drinken.

Het succes van het staartblauwtje staat haaks op de trend van de andere graslandvlinders. Deze soorten hebben te lijden onder intensivering van graslanden. Juist in deze tijd hebben extensief beheerde graslanden een grote meerwaarde voor allerlei soorten. Extensief beheer op de minder productieve of te natte delen van een graslandperceel kan een positieve bijdrage leveren aan de biodiversiteit.

VERSLAG NAJAARSVERGADERING

Op donderdag 6 november 2018 om 20.30 uur vond de najaarsvergadering plaats en was er tevens het startschot van het winterseizoen. We hadden een interessant programma, waarbij er volop ruimte was voor meedenken en kritische vragen te stellen. Na de opening door de voorzitter en enkele mededelingen was het woord aan Jan Rem Struving namens de Commissie Statutenwijziging. Aan de hand van een mooie presentatie (op te vragen bij de secretaris) lichtte Jan Rem toe hoe de werkgroep (bestaande uit Jan Rem Struving, Frans Baudoin en Jos Vos) in een aantal bijeenkomsten uitgebreid hebben gesproken over de statutenwijziging en hun zienswijze op papier hebben gezet. Na de presentatie werd de commissie nog even in het zonnetje gezet en ontvingen ze een kleinigheidje als dank voor hun inzet.

Vervolgens was het podium voor Peter Kerkhofs die ons op de hoogte bracht van de stand van zaken

rondom StiKa, Ervenplus, de pilot water en biodiversiteit en de ANLb. Deze ontwikkelingen kunt u ook nalezen verderop in deze nieuwsbrief. Na een korte toelichting op het winterprogramma en de rondvraag was het tijd voor een pauze. Dit keer was het Barry van Dijk, wier de goden gunstig gezind waren bij de loterij. Hij ging ervandoor met de fles wijn.

Toen iedereen voorzien was van een biertje of anderszins was het tijd voor de presentatie van Marco van Asten. Marco is varkenshouder in Sterksel en vertelde over de laatste ontwikkelingen op zijn bedrijf en in de sector. Zaken als Afrikaanse varkenspest, de toekomst van de varkenshouderij in Nederland en zijn plannen met de ontmantelde locatie aan de Heggerdijk kwamen aan de orde. Om 22.30 werd de vergadering officieel gesloten en onder het genot van een biertje officieus nabesproken.

PLATTELANDSVERENIGING HEI, HEG & HOOGEND: PILOT BODEM, WATER EN BIODIVERSITEIT

Nick van Eekeren van het Louis Bolk instituut hield op 16 oktober een boeiende uiteenzetting over 'bodemprocessen'. De avond werd door hem op een interactieve wijze vorm gegeven. Zijn presentatie diende als rode draad in de bijeenkomst. Persoonlijke ervaringen en vragen werden gebruikt om de avond nog meer diepgang te geven.

Belangrijke informatie die Nick aanreikte en onderbouwde: De belangrijkste parameter (uit 250 onderzochte) voor een goed gewas op een gezonde bodem, is het organische stof gehalte van die bodem. Een organisch stofgehalte van 6 tot 7% is goed mogelijk op zandgrond. Het gewas 'gras' is het snelste en de goedkoopste methode om het organische stofgehalte van de bodem te verbeteren.

Een gras-klover mengsel, eventueel aangevuld met andere kruiden, geeft een optimale balans in de opbrengst van het gewas en de gewaskwaliteit, waarbij de bodemkwaliteit sterk verbetert, of op peil blijft.

De bijeenkomst met agrariërs van onze vereniging is onderdeel van de HHH pilot Bodem, Water en Biodiversiteit. Deze pilot wordt mogelijk gemaakt door Collectief Midden Brabant en Waterschap de Dommel. De avond werd georganiseerd rond vragen en

Volledige aandacht voor Nick van Eekeren van het Louis Bolk Instituut

thema's die eerder in juni door de deelnemers werden geformuleerd. In december staat het thema 'watersturen' op de agenda.

MAAISEL BENUTTEN ALS BODEMVERBETERAAR

Waterschap de Dommel zet in op het beschikbaar stellen van meer maaisel voor agrariërs, die geïnteresseerd zijn om dit toe te passen als bodemverbeteraar. De ambitie is om het maaisel van alle brede onderhoudspaden te ruimen en bij agrariërs binnen 5 km van de watergang af te zetten. Alleen maaisel dat schoon en onverdacht is (dus geen invasieve exoten of vervuilingen bevat van bv. Riooloverstorten) wordt

aangeboden. Er is in de komende periode nog maaisel van het waterschap te verdelen in de gemeenten: Bergeijk, Budel, Heeze-Leende, Maarheeze en Riethoven. Het zelf composteren van het maaisel heeft als voordeel dat het niet onder de meststoffenwet valt.

Er zijn mogelijkheden om subsidie aan te vragen voor het onderwerken van het maaisel www.zlto.nl/

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op

www.hei-heg-hoogeind.dse.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Thijs Bertens
Roel van Dijk
Peter Kerkhofs
Koen Staals

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

hei-heg-hoogeind@dse.nl

